

A Windows XP használata 2014. április 8-a után

Tanulmány intézményi felhasználók számára

2014. április 8. A Windows XP és az Office 2013 életciklusának vége. A dátumot mindenki jól ismeri, számos fórumon közzétették. A kritikus nap közeledtével azonban érdemes összefoglalni, hogy milyen következményekkel jár a Windows XP és az Office 2003 használatának folytatása nagyvállalati környezetben. A tanulmányban a négy legfontosabb szempontra szeretnénk felhívni a figyelmet.

- 1. Biztonsági kockázatok**
- 2. Kompatibilitási kockázatok**
- 3. Egyéb üzleti kockázatok**
- 4. A fenntartás költségei**

Előljáróban

2001-es megjelenésekor a Windows XP a kor követelményeinek megfelelő, forradalmian modern operációs rendszer volt. Nem véletlen, hogy most, több mint 12 év elteltével még mindig sokan szeretik és használják. Az azonban tény, hogy a korszak, amelyre tervezték, nagyban különbözött napjainktól. A Windows XP tervezésének idején a mobilitás még csak alkalmi szerepet kapott a felhasználók életében, a hálózatkezelés terén pedig csak bérelt vonalakkal és vállalati üzemeltetésű nagykiterjedésű hálózatokkal kellett foglalkozni. A távélérés még jellemzően telefonos kapcsolaton keresztül valósult meg! A számítógépekre leselkedő fenyegetések szintén teljesen más jellegűek voltak. A legtöbb támadás célja az volt, hogy felháborodást vagy zavart keltsen, nem pedig az, hogy személyes vagy értékes információkat tulajdonítson el. A fenyegetések elleni védelmi technológia egészen stabil volt, a kártevőkkel és vírusokkal szembeni védekezés közismert módszerek mentén történt. A kritikus fontosságú vállalati adatokat pedig leggyakrabban adatközpontok tárolták, nem pedig a felhasználók számítógépei. A korral együtt a technológiai elvárások és a munkamódszerek is megváltoztak.

Részben ennek köszönhető, hogy mára a Windows XP 12 évben meghatározott termékciklusa véget ért. A Microsoft 2014. április 8-án megszünteti a Windows XP és az Office 2003 támogatását. Azok a cégek, akik mérlegelik e rendszerek további használatát érdemes megismerniük az ebben rejlő kockázatokat rövid tanulmányunkból.

1. Biztonsági kockázatok

a. Biztonsági frissítések

A Windows új verzióival ellentétben, amelyeknél általában a veszély felbukkanását követő egy hónapon belül megjelenik a megfelelő javítás, a Windows XP-hez nem érkeznek majd biztonsági javítócsomagok. Így a Windows XP rendszerű számítógépek gyakorlatilag védtelenek maradnak a fenyegetésekkel szemben.

Ez a támadások természete miatt fontos tényező. A támadók jellemzően a rendszerekhez kiadott biztonsági frissítések visszafejtésével képesek támadni a nem védett rendszereket. Amikor a Microsoft 2014 májusában kiadja az újabb biztonsági frissítéseit a támogatott Windows verziókhoz (Vista, 7, 8), a támadók ezt visszafejtve könnyedén kipróbálhatják, hogy az adott rések valamelyike létezik-e Windows XP-n is. Ha a sérülékenység létezik, a támadók elkészíthetik a sérülékenységet kihasználó támadási tervet és kódot. Mivel biztonsági frissítések már nem fogják kiküszöbölni a sérülékenységet a Windows XP-n, ezért az operációs rendszert lényegében folyamatos veszélynek teszik ki.

Természetes, hogy számos szervezett hackercsoport és bűnszövetkezet dolgoz ki támadásokat kifejezetten a biztonsági frissítések nélküli Windows XP rendszerű számítógépekre. A támogatás megszűnését követően rövid időn belül közel minden Windows XP-s számítógép sebezhetővé válik.

b. Az Internet Explorer

A Windows XP támogatásának megszűnéséből eredő másik fontos problémát az Internet Explorer rejti. Ennek újabb kiadásai a 9.0-s verziótól kezdve már nem támogatják a Windows XP-t, így az Internet Explorer régebbi verzióinak esetleges biztonsági rései komoly kockázatot fognak jelenteni a jövőben.

c. Újabb fenyegetések

A Windows XP óta számos új kártékony támadási technológia jelent meg. Ennek "köszönhetően" az XP alapú rendszerek még egyedi támogatási megállapodással (CSA, lásd lejjebb) is rendkívül nehezen tudnak majd megbirkózni a kártevő- és vírus technológiák következő generációjával. A Windows XP rendszerek többségében az alapvető védelmet vírusirtó megoldások látják el. A támogatás megszűnését követően előfordulhat, hogy a vírusvédelmi programok gyártói költségtakarékossági okokból nem fognak többé naprakész megoldásokat készíteni Windows XP rendszerekhez. Mindez egy nagyobb vállalatnál túlzás nélkül több ezer potenciális biztonsági rést okozhat, melyek számában 2014 késő tavaszán drámai növekedés várható. Mindemellett más olyan új típusú fenyegetések is megjelentek, amelyekhez a vírusvédelmi szoftverek új verzióira lehet szükség. A Windows XP - a régebbi víruskeresési technológiáknak köszönhetően kimondottan sebezhető lesz az újabb kártevőkkel szemben.

d. Egyedi támogatási megállapodás

A fentiek alól csak azok a cégek jelentenek (részben) kivételt, melyek egyedi támogatási megállapodást (CSA) igényelhetnek. Az egyedi támogatási megállapodások a Microsoft Premier ügyfelei számára külön szerződés formájában érhetők el, melynek keretében az ügyfél továbbra is bejelentheti a Windows XP-ben talált biztonsági réseket és a szerződés feltételei szerint juthat hozzá a biztonsági hibajavításokhoz. Ezt a döntést azonban csak a határidő előtt lehet meghozni, 3 éves elkötelezettséget, és kiemelkedő költséget jelent (lásd: 3/b. pont).

2. Kompatibilitási kockázatok

A legtöbb periféria és egyéb eszköz gyártója már nem ad ki már majd új frissítéseket és javításokat saját illesztőprogramjaihoz. Az újabb perifériák pedig eleve Windows XP illesztőprogram nélkül kerülnek piacra. Ez komoly kompatibilitási gondokat okozhat. A problémát itt a felhasználók kiesett munkaideje és a potenciálisan használhatatlan rendszerek jelentik, ami a kritikus eszköz-illesztőprogramok meghibásodásából vagy inkompatibilitásából adódhat. Ugyan kisebb valószínűséggel, de a régebbi videokártya- és nyomtató-illesztőprogramok sérülékenysége is biztonsági kockázatot hordoz magában.

Az új laptopokra egész egyszerűen nem fog Windows XP-lemezkép készülni. A Windows XP sebezhetőségének fényében könnyen lehet, hogy nem minden gyártó gondoskodik majd a támogatásról. Ez fordítva is igaz. A Windows XP nem támogatja az újabb Intel processzorok és lapkakészletek olyan kulcsfontosságú funkcióit, amelyek nélkülözhetetlenek egyes új és gyorsabb vezeték nélküli hálózatok, új tárolási megoldások, valamint a csoportmunkához és videokonferenciákhoz szükséges fejlesztések használatához. A modern processzorok képességeinek hiánya bosszúságot okozhat a felhasználóknak, hiszen gyakran használt eszközökről kell lemondaniuk Windows XP környezetben - nehezkesebbé és kevésbé hatékonyá téve ezzel a munkavégzést.

Azok a vállalatok, amelyek mobilkészülék-felügyeleti (MDM, Mobile Device Management) megoldásokat használnak bizonyos biztonsági és felügyeleti funkciók ellátására, gondoskodniuk kell róla, hogy mindez Windows XP-n is működjön, az adott MDM-gyártó még támogassa a rendszert a legújabb ügynökprogramokkal.

3. Egyéb üzleti kockázatok

a. A modern munkamódszerek

Ahogy az életmód és a munkarend, a modern eszközök és az őket működtető rendszerek is megváltoztak. A modern vállalatok munkatársai szignifikánsan több időt töltenek az irodán kívül. Fontos azonban, hogy a zavartalan munka érdekében a kommunikáció és a vállalati adatok elérése több platformon is biztosítva legyen. Az olyan modern rendszerek, mint a Windows 8 tartalmaz minden olyan szolgáltatást és biztonsági technológiát, mely lehetővé teszi a legmodernebb technológiák biztonságos használatát úgy, hogy megvédik a kényes adatokat.

Csak néhány példa: A Windows To-Go technológia segítségével akár egy pendrive-on magukkal vihetik operációs rendszerüket, melyet bármilyen gépbe bedugva biztonságosan használhatnak. A személyes beállításait bármilyen eszközükön képesek egyetlen bejelentkezéssel előhívni, így gyorsabban megtalálnak mindent, amire a munkához szükségük van. A felhőben tárolt adatok segítségével valós időben követve az adatokat dolgozhat több munkatárs egyetlen projekten.

Azok a cégek azonban, melyek az elavult rendszerek miatt nem élhetnek ezekkel az eszközökkel versenyhátrányba kerülhetnek.

b. A cég informatikai imidzse

Bár nehezen számszerűsíthető, nem elhanyagolható az elavult rendszerek használatának cég imidzsére való hatása sem. Ez többnyire olyan esetekben fontos, amikor a cég ügyfelei találkoznak ezekkel a rendszerekkel. A mai társadalomban a fogyasztók maguk is a zsebükben hordják a legmodernebb technológiákat, így nem vet jó fényt a cégre egy-egy elavult rendszert használó ügyfélszolgálat. Különösen igaz ez, ha ez az ügyintézés sebességére vagy a szolgáltatások minőségére is hatással van.

4. A Windows XP növekvő költségei

a. Az egyedi támogatás költségei

Az egyedi támogatási megállapodás feltétele, hogy a szervezet a Microsoft Premier ügyfele legyen. A feltételnek megfelelő vállalatnak emellett legalább évi 200 000 dollárt kell fizetnie az egyedi támogatási megállapodáshoz, melynek keretében frissítéseket és javításokat kaphat a Windows XP-hez. Az asszisztált támogatás további díj ellenében vehető igénybe.

Ez egyértelmű választás elé állítja a vállalatot: vagy több milliós kiadás mellett igénybe veszi az egyedi támogatást, vagy sebezhető rendszerekkel folytatja működését. Az egyedi támogatási megállapodás nélküli ügyfelek nem kapnak javításokat a Windows XP újonnan felfedezett biztonsági réseihez.

b. Növekvő üzemeltetési költségek

Az IDC adatai alapján¹ a Windows XP rendszerek üzemeltetése, támogatása, felügyelete és használata jelentősen drágább, mint a Windows 7-es számítógépeké. Az üzemeltetési tevékenységek (javítások telepítése, felhasználók adminisztrációja, biztonsági tevékenységek, lemezképek kezelése stb.) ellátásához szükséges idő például az IDC adatai szerint Windows XP esetén számítógépenként 3 óra, míg Windows 7 esetén mindössze 0,9 óra. Az IDC szerint az IT-részlegnek egyetlen PC üzemszünetének elhárításával Windows XP esetén átlagosan 2,9 órát, Windows 7 esetén pedig csupán 0,6 órát kell töltenie.

A Windows XP-vel járó pluszköltségek a végfelhasználókat is érintik. A felhasználók gyenge hatékonysága és kiesett ideje miatti költségek igen magasak lehetnek. Az IDC szerint egy Windows XP rendszerű számítógéppel töltött támogatási hívások éves időtartama 4,8 óra, Windows 7 esetén pedig 0,8 óra. Ha összesítjük a felhasználói feladatok ellátásához szükséges időtartamokat kiderül, hogy a szervezet minden egyes Windows XP rendszerű számítógépe egy teljes munkanapot vesz el a dolgozóktól évente. Ha a környezetben 700 XP- alapú gép működik, ez közel két év kiesett munkaidőt jelent! Pénzügyi szempontból a Windows XP-ről való átállás költsége még a biztonsági problémáktól eltekintve is igen könnyen indokolható.

Összegzésképpen

2014. április 8-a után egy vállalat akár már néhány Windows XP és Office 2003 rendszerű számítógép használatával is olyan komoly sebezhetőségi és biztonsági kockázatot teremt, melynek fényében nehezen indokolható a Windows 7 vagy Windows 8 rendszerre való áttérés halogatása. A Windows XP számos új típusú fenyegetéstől nem védhető meg teljes mértékben. Az IT-vezetőknek már most ki kell dolgozniuk egy tervet a Windows XP rendszerű számítógépek kivezetésére a támogatás megszűnése előtt. A „szenvedés” elnyújtása csak növeli a költségeket, és olyan elfogadhatatlan kockázatokat okoz, amelyekért valakinek mindenképpen felelnie kell majd.

Ha a döntés megszületett, a Microsoft segít

Az IT rendszerek cseréje egy nagyvállalat életében nem egyszerű folyamat. A modern Windowsra és Office-ra való váltást azonban a Microsoft minden eddiginél egyszerűbbé tette.

Amennyiben szeretne mindent megtudni a folyamat egyszerűsítésének lehetőségeiről, látogasson el weboldalunkra, vagy vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal!

<http://microsoft.hu/modern>

¹ Forrás: "Mitigating Risk: Why Sticking with Windows XP Is a Bad Idea (IDC White Paper)."
Microsoft.com.